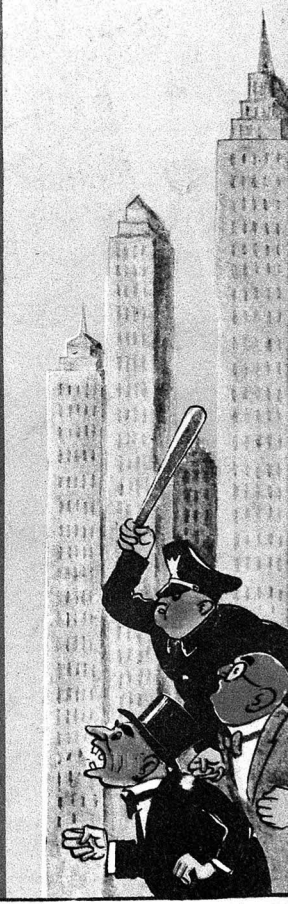

05
К 71

Дуңс-суңс,
һәрбә-һәрбә

Бүтүн ер үзәриндә,
йолдаш инсанлар,
э'лан эдин:
мүһарибә олмаячагдыр!
Бизим сүлһ чағырышымыз—
зәифләрин этдийи рича дейил шүбһәсиз.
Ики гат сәй нәстәриб
гурмаг истәйирик биз.

Рәссам В.с. ТЕРНАВСКИ

Д. Ә. АЖИЧАНОВ
Фот. Г. Ә. Рәхмәт
1953

Ж И Р П И

№ 14 (26) Бақы, 31 июл 1953

„Коммунист“ газетинин нәшри.

Гийәти 1 м. 50 г.

КӨТҮК

Йолдаш Попов бэлкэ дэ бир заман—
сүрмүшдүр котан.
Бэлкэ дэ кэлинидир
дээкэй вэ я
хын далдинан.
Партиячыдыр Попов,
лакин, горхуя дүшүшдүр о.
Һей дейинир вар сөсийлэ,
мурултулу нэфасийла:
„Гэзети ачырсан
башдан-баша тэңгиддир анчаг,
титрайэр бөлэ тэңгиддэн

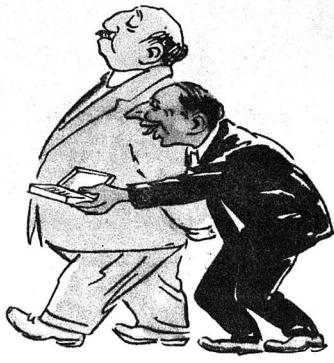

эн уча бир даг.
Вурурлар.
Кими?
Нэдир бу вурнавар?
Тээччүдбэн адамын сачлары
Биз-биз дурур.
Бу, позучулулдур,
лагым атмагдыр бу.
Эһтиятла олунмалдыр
Һэр бир тэңгид,
Бахмырлар вазифэйэ, һөрмэтэ,
бахмырлар рутбэйэ, шана, шөһрэтэ.
Ашагыдан тэңгид,
зэһэрдир, зэһэр...
Юхарыдан көлөн тэңгидлэр—
Ашагыдакылары тэңгидликлэ
мэшуул олмага
гоймайын амандыр!
Биз,—
Өз ийрэнч ишлэриமிழ
Һаггында чыгырыб һай-күй салырыг.
Гэзэтлэрдэ һей биабыр олуруг.
Мен олсун мэн сөйв этимшэм?
нэдир бу тэңгидлэр, багыртылар?
Маним өз трестимдэ
тэһтиш комиссиясыя вар!
Маним кими көтүклэрэ тохунмадан,
Дост-ашналар ичиндэ
астача, мөһрибан
демэк оларды:
— Попов йолдаш,
Һэр яны чал, чап,
лакин бир аз эһтиятла,
иваш-иваш...
Булларса лап хирдлайимэ чөкүблэр,—
бу тэңгидчилэр...
Йолдашлар, белэ тэңгид
дөвлотин эсасларыны
сарсыда билэр.
.. Йолдаш Попов!

Бурахын бу мырылдамагы.
этрафныза бир яхшы бахын.
Инди айры замандыр
тэңгид—
дөвлотин эсасларыны
сарсыдырмы, дейирсиниз?
Яландыр, яландыр!
Биз һамыны чагырырыг:
көлин дуз-дузунэ,
горхмадан, чэкинимэдэн
Һэр касин эйбини дейэк
үзүнэ!
Һарда эйрилик көрдүн
дайнама кас, вур!
Бу, бизим гүввэт вэ сафлыгымыза
эн көзөл сүбүттүр!

ЯЛТАГ

..—Каһ ялайыр
эллэри,
каһ ялайыр аягы,
каһ ялайыр гуршагы,
каһ да кечир ашагы.
Элэ бил ки, бир күчүк,
ялайыр бир ганчыгы,
я бир пишик баласы
анасыны илайыр.
Мүдирийэт далынча
сүрүнмэччин Һэр заман,
онун узанмыш дили
отуз метродур,
Өзү санки сабуилу,—
гырхыла да билэр о
Һеч дэ сабуланмадан.
Агзы көпүклэнэрэк,
Хөһл этидий гэдэр
бу
—үздэн ираг—
инсан,
сиздэ
- гарын агрысы,
рутбэ,
стаж,
мозол
вэ һүнэр,—
Һэр нэ варса тэһрифлэр.
..Һамысыны сүпүркэйлэ
сүпүрмэли:
башдан-баша сүпүрмэли:
ялтагыла уянлары,
ялтагылы яянлары,
онлары ганад алтта
алыб сахлаянлары.

... Тулана-тулана
кесир
кечи тэк.
Илк ядына дүшэн
танышларына
ени хэбэрлэри
етирсин кэрэк.
...Элини лээзэтлэ овушдурараг,
дейэчэк:
„Тэза бир хэбэр вар,
анчаг...
горхурам гарнымыз
давам кэһриэмэ,
йартылар күмэкдэн
бир говуг тэкин.
мээли хэбэрдир, эһи...
Бизим Александр Петрович Брюкин
өз катибосилэ
дүзэлдип иши.
Иван Иванович Пестров да,
будур,
трестин биринчи муһэндисийди.
Бир ил фасилэдэн сонра
гайдыб
көһнэ арвадынын
янына инди.
Арвадынса...
мэни эфв эдин,
анчаг,
Гарны бурнуладыр,
чөһчөл чыкчаг.
... Агзынын суюйла гарышачагыдыр
башгалары кими
бу надир хэбэр.
Сонра
эрэ эдэчэк:
Бу күн гоншуда
нэ шорбасы бишиб,
Һэм да нэ гэдэр.
Лээзэт чач-чакэ
дейэчэк бүтүн,
ким нэ ейиб бу күн,
нэ ичин бу күн.
Белэсиндэн сорушсан
надир эн бөйүк арзун?
Чаваб верэчэк, инди,
истардим дуня
бөйүк ачар дешийи олсун.
Сохулум бу дешикдан
ичэри
арыачан.
Лээзэтдэн денсүн агзым
түпүрчэк булагына.
Бахым ордан
доймадан,
бахым гымылданмадан
өзкэнин ишлэринэ,
өзкэнин ятагына.

РУШВЭТХОРЛАР

...Гаршы—габул отагдан
сабирсиз сөслөр кэлир.
Түстү көйө диракдир.

Адам көрмүр адамы.
Мас'ул чатыр гашыны,
чакыр чыйндаринни:
"...Сабаи кэлини! Сабаи Йох:
Эда бири күн кэлини!"

Дакин, көзлөнилэн күн
кэлмайр көзлэмэклэ.
Иши дүшүш ватэндаш
наһаг ики гат одур.

Чаваблар, гугтурдуур:
"Олмази Йохдуи бир эсас".
.. Бирдан хаһиш эданин
санки, ачылыр көзү.

Инди, ени ма'нада
көрүр о һэр бир сөзү,

Ачыр чэмэданыны.
Кэлир бир аз яхына.
Ени „эсасда“ догу

ека, бир пакет—вараг
Гоюр столун үстүнэ,
мас'ул габагына.

Сонра да
чыхыб кедир отагдан
гывраг-гывраг.

Бир эдилэ
пакетин үстүнү өртүс
бу дам,

(янаглар гызыл алма
санки бөлүнүб яры)

Шөһвани бир эда илэ
бармагыны яшлайыб
вичдансыз

бир-бир сайыр
бу рушвет черонлары.

..Мән агтвардиячыя
эл верарэм, инанын.
Ийрәнмэрэм ки, ондан
элиме галар лэка.

Бир балача күлүмсэр,
дейрэм ки:

—амма биз,
яманча од вурдуг һа...

атаныз рөһмэтлийэ.
Чөрөк огурлаяна
нэ чэза верэчэксән!

Һатта гатили белэ
эфв эдэ биларэм мән.

Бөлкэ да хэстэ иниш,
дэлийи түтүбүш,

Һеч өзүнү билмайыб,
хата чыхыб элиндэн.

Анчаг ки, бу манаты
огураммыш адамын

элине вурмуш олсам
бир дафэ эллэрими;

су төкүб юя-юя,
каричэ сүртэ-сүртэ

гопарарам, инанын
мурдарланмыш дэrimi.

Биз агларын дишини
инди, инди гырмышыг.

Һэлэ дэ бир аягы
тайтарыг кэзирлэр.

Биз,
яры тох, яры ач.

ени дүня гурмушуг.
Йодумузда ягылар

гурса да мин чүрэ тор;
бизэ һэр бир дүшмөндөн

горхулу, мурдар олан
рушвэтхордуур, рушвэтхор!

Партиямыз везишидир
өз дэмр шарыны,

санмайын ки, һэята
асан кечиб бу шүар.

Арамыза сохуламуш
ярамазлар рэдд олсун!

Рэдд олсун,
пүлүмуза эйри көзлэ

баханлар!

Биз гуруруг, тикирик,
Нёһонклэрдрадрыг,
Белэлэри, зэли төк.

Кассаны соруу анчаг
Фалһэ күтлээрлиэ

сынамыш партиямыз,
бу кими эдилэри,
даг басыб, индырачаг.

Тэрчүмэ эдэни РЭСУЛ РЗА.

...Эмэр мәнэ галарса
догрусуну дейим, мән
Американы баглайыб
бир балача төмизлэр,
ондан сонра ачардым
бир дэ ону енидэн.

ВЛ. МАЯКОВСКИ

(..Христофор Колумб, ше'римдан).

Россам П. ШАНДИН

Фирдунбайов ГЭЗЭБЛЭНИР

Хөгждө
Солдот

Комсомол ичлэс гуртарадан бир неча саат сонра Балакан району истекан кооператив идарасинин баш мүһасиб Фирдунбайов билди ки, ыгыгычгада она эиндэ дэ чакнблар, узунуна да.

— Ахы нойминиз тэнгид эдилээр... дээр о, хэбэр кэтирдэн соруду.

Хэбэр кэтирдэн бу эзэниб-бүзүлдэн сонра:

— Валаа, адамын дили кэлмир, данышсын,— дейя аралда нагыл этмэяй башлады.— Назарлыг идарасинин мүһасиб Бабаев Назчымуслар да, таныгырсан, дейир ки, но билем биздэ кадарла гагыгсыз янашлар, эмир китабыны йүз дафа позуб, язырлар. Илардэ бээн адамлар өз хейри чалышар. Баш мүһасиб Фирдунбайов өз халал газанчы илэ ишамыр, но билем, тез-тез ора-бура пасылка көндирэр.

Фирдунбайов бу сөзлэри эшинди кими койя галхди.

Сөһөр идарэяй кэлэн кими катиби чагырып деди:

— Яз! Мүһасиб Бабаев наг-һесабы гагышдырдыгы өз ишин өлдэсиндэн кэлэ билмэдийн үчүн өзэфасиндэн конар эдилсин.

Бабаев идаронин дейил, Фирдунбайову наг-һесабын догрудан да аман гагышдырдышды. Кишинин һирси союмуруда.

Һесаб, китаб орталыга төкүлүб негта бөнгөтэ йохланды. Анчаг бармаг илшидирмэ бир шей тапылмады. Язылмыш эмир позуду. Эмир тээздэн язылды.

«23 октябрь 1952-чи ил, эмир № 554. Бөһтанчы Бабаев өзэфасиндэн чыхарылын.» Фирдунбайовун бунунда да урйин союмады, «өзэфасиндэн» сөзүнү позуб «системдэн» язды.

Бабаевин ишдэн чыхарылмасы истекан кооператив идарасинин ени сэдри Асчачанашвили үчүн лап көйдөн дүшмө олду.

— Фирдунбайов, ахы бизим ханым мөни өзю гоймур.

— Нийя?

— Дейир, эвдэ тэк дармычырам. Кэрэк она бир тулугу дүзэлгем.

— Чаван арадын адатидир, тэк галса дарыхар. Көлсөнэ ону назарлыг идарасиндэ Бабаевин ерине мүһасиб гояг.

— А киши, зарафат эдирсан нэйдир? Ону бир айда ким ерө гоймушкан, өзү де лап асан ишларэ, багчармайыб, чыхарыблар.

— Бахиа, буралда өзүмүзүк. Ад олачаг онун, иши дэлэшин өзү көрөчэк. Неч язы-позу билirmi?

— Нэ даныштырсан? Чанын үчүн, мэнэ гыз вахты яздыгы мөктубларын һамысы дууру, катириб сэнэ көстэрарам. О вахт өзү элинде, көр инди неча язар?

— Һесаб-һесаб неча, билirmi?

— Эвин бутун мөдахил-мөхаричи онун элинден кечимири.

— Даһа нэ истэярсэн, хаис мүһасибдир ки, дурубу...

Энэ чалынды, катиб кэлди, эмир язылды. О кундан Асчачанашвилинин ханымы мүһасиб олду, Бабаев де район тэшкилат.

Амма көрүнүр район тэшкилатлары Асчачанашвили өз Фирдунбайовун бир сөзүнү ики элэмек эстимирлар, Фикирлаштырлар ки, гулугудан нагсыз чыхарылан адамы ишэ гайтармаг үчүн эаймет чөмкөндөнса, эйлэ ишдэ олан адамларла достуугу мөһкоматмак даһа сөрфөлдир.

Г. ГУЛИЕВ.

АЛИМЕНТ

(Гаркиан району Молотов адына колхозун амбарлары А. Байларова сөһөт).

— Ай Абастугу, но һакм олуб ки, арвадык Ситарини алты ушагыны атыб элэмек эшгине дүшүмүсү?

— Мани гынама, эшгин нэ олдугуну инди аламышам.

— Инди кими алырсан?

— Күнүшүт. Амы да күнүшдир, өзү дэ...

Мэндэн габат дөрд ари олуб, һамысыны бир-бир атып, инди мэни тутубу... Өзү де парванэ кими доланыр башыма... Ман де онун эшгиндэн шак кими эрийрэм,

— Көһнө арвадан олан ушагыра алимент кересинди?

— Арвады ЗАГС-ла алсадым верардим, амма прокурор дейир ки, көһнө молдэ кабиндир, она алимент дүшүмүр.

БИР ТЭРБИЙӨЧИ, БИР УШАГ

(Занкилан району Ленин адына колхозун тарла буйрагысында ушаг яслында)

— Йолдэш Күлсабаһ Нечөфова, сиз колхозда но ишдэ мушгулусунуз?

— Ушага баханам.

— Нечэ ушага бахырсан?

— Бир ушага.

— Кими ушгадыр?

— Өзүмүчү...

— Нечэ эмек күнү алырсан?

— Он беш...

— Бас колхоз сэдри Байлау Мэмээдов бунлары көрүмү?

— Көрсө но эдэ билэр?..

Таджикстанда «Хорпуштак» («Кирья») аалы ени сатира журналы чыхыга башламышдыр.

КИРПИ—Адаш, дилемиз башга-башга олса да, йолмуз вө мөгсөдимиз бирдир, дүлжя колишини төбрик эдирэм.

КӨҢНӨ ҺАМАМ, КӨҢНӨ ТАС

Колхоз сэдри Сөрһөнд Новрузов лар-сини эзбэр билон ушаглар кими өтүр өз гонагына малч вермириди ки, агзыны ачыб бир көлдэ данышсын:

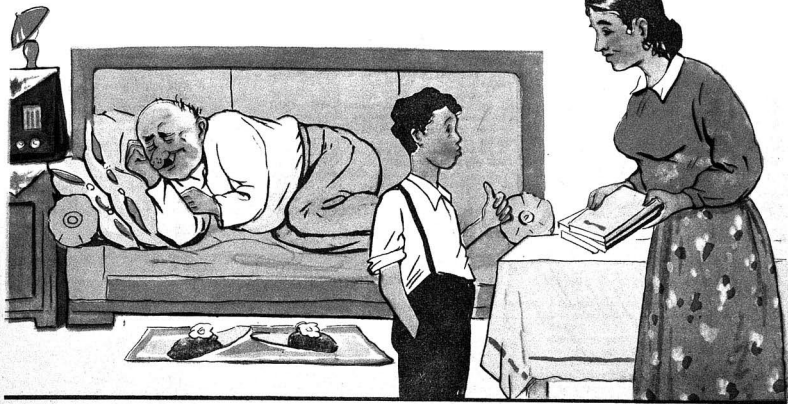
А киши! Но гоймусан, нэ ахтарыр-сан, Астара районунда һансы колхоз бизэ чатар? Икинэртэбэл мөктаб тикдириман ки, кал көрөссөн. Учмэртэбэл мэдэни-йөт сарайы башлатдырышам ки, ичиндэ киносу, китабханасы, нэрдэ, доминосу, тамаша залы; башлатдырдыгым элктрик станциясы гояг бир һазыр олсуни, кондэ о гөзөр ишгэ вердим ки, кечэ ярысы тарлада иһа сапла...

Гонаг онун сөзүнү касиб деди: — Гоя далысыны мэн дейим. Радио станциясыз һазыр оландан сонра көнөлөр кэл консертэ гуагаг ас, руһун лэззэт апар-станы. Мал-гага үчүн бир төвлэ салдырыам ки, ичиндэ ат мин чап, һалэ көрпөч заводмуз һазыр оландан сонра тиктини ишларини йүз гат артырачагам...

Новрузов тэачүбэ этди:

— Сэн бунлары һарадан билирсан? — Һарадан билөйөйм? Сондөн өйрөнмишм. Бир ишдэн чохардым ки, йэр дөфө сизэ гонаг калэндэ бу сөзлэри эшидирэм. Анчаг кедиб тиктини ерларине бахырам, көрүрөм ки, көһнө һанамдыр, көһнө тас.

А. ЮСИФОВ

АНА—Огул, дәрәс китаптарыны да алдым, мәктәпкә һазырлаша биләрсән. УШАГ—һарадан һазырлаша биләрәм ки, һәлә атам һеч мәктәптин тәһририне башламайыб.

ӘБИЛӘТ ҖАРДАШЛАРЫ

Масаллы районунун Маһмудавәр кәндидә әки җардаш вар. Гәни Әбиләв вә Рәшид Әбиләв. Рәшидин ән бөйүк хуҗусыйәтәти ондан ибарәтдир ки, җардашы Гәниәйә күвәбир, Гәнинин да хуҗусыйәтәти ондан ибарәтдир ки, Рәшид архаһаныр. Бу әки җардаш бир-биринә сөйкәнә-сөйкәнә дагы даг үстүнә гоулар.

Булар бир-биринә сөйкәнәмкәдә олдулар, сизә кимдән данышым, Маһмудавәр кәндини колхозчуларыдан. Нечә иләди ки, бу Рәшид көзүнә доңдуһу кечмишди оларын хиртәйини вә ширин сәрдәки әдирәк. Әзү үчүн бөйүк бир һәҗәмкә дүзәлтмишди. Гоһум-җардашын Иҗғымшым тәтрафна. Бир нечә арвады алыб гоһмушду башын атына. Җардашы сағ чинаһәлә, әнисәи сәд чинаһәдә, тейи-росин арвадларынн гоһум-аграбәсәи атыш хәттиндә дүрүб тәғнидә җаршы мөһксәм бир му дәфәи гәласы әрәтмишмәлар. Әзү дә шәһ колхозчулар һуҗума кечидлар. Биринчи һуҗумда мәғлүб олук керчидлар. Икинчи һуҗумда әнә муәфәғғәйәтәт гәзәна биләмәдлар. Учүнчү һуҗумда Рәшидин рәшәдәтнин җардашлар, гәләмә да дагытдылар. Әбиләв Рәшидди һәндәбир җәдидлар әди колхозчу. Буһинда да әлә күман әләдидлар ки, Әбиләвларын мәсәләси һәлә олду.

Булар бу фикридә олсулар, инди мән сизә кимдән данышым, Рәшидин җардашы Гәниәдә, Гәни Рәшидин сәрдәйини икәләтә кәтәби әди, һәлә булардан бәшгә, ән мөһтәбир бир адам ки, колхозчулары истигразы рәзмәг да она тапшырымшшы. Гәни ишә бәшләмәшшәдән габаг әнлә

мәсәләси илә мәшғул олду. Чүнки әнләдә рәһәтләнмә олмасә бу бригадирәйини атындән чыкмаг олмасә, кәрәк мәдәни истиграһәт әләйсән ки, мәдәни да ишләә биләсән. Оду ки, ишәни аҗырағылы ишәрдә түтүб о, үч арвады бирдән алады, Әлиәна Күбрә ханым, Әлиәна Бибиһаным, Гәсимова Күләбүбәйи ханым. Сиз соруша биләрсиниз ки, Гәни җардаш, бу үч арвадын хәрчәнин атымадан нечә чыкәр? Бу сәләт сизә бәшә сәвәм. Кечмишдә арвада алышымдә-индым туман алардылар, хәрч чәкәрдиләр, инди әлә дәйиң. Гәни бир бригадир кими арвадларына артыг әмәкчүн әдәр, гой әмәкчүн алыб әзү бәзәнсәниләр ки, алышыб янағларыннан кәнд ишығласын. Бәс әнин күндәлик хәрчи? Уч әв, үч базарлыг тәләсә, гәрәз оһун да чәрәш тапылаб, Гәнинин дадына колхозчуларын истиграз вәргәзләчү чытыб. Пуларынн колхозчулардан нәдә алыб, ачыг атыш кими манатлыг истиграз вәргәзсин ийәйсәни вәргәйиб, сәлбә өз хуҗусә әмәкчынн сийәсинә. Тәччүч әләмәйи, кишини һатгы вар. Уч арвад сәгтәз чәйизәйәчәк кит.

Инди Гәни бурада өз арвадлары илә истиграһәт әтмәккә олсуң, сизә кимдән данышым, Масаллы районунун прокурорундә. Әбиләв җардашлары, Рәшидин мәғлүб-ийәттиндән сонра өз муәфигә гәләдәрынн тәһир әдирәлар. Рәшид дадыңа сөйкәди райкомун кечмиш кәтәбинә. Гәни дадыны сөйкәди Рәшидә, гоһум-җардашлары чинайлары бөрүнтәдир, Прокурор һа һуҗум әләсә, бир шәһ чыкмады. Дәндәр бәлбә буларын вәдәсиндә мөһксәмә кәләр, Гәнинин истигразы мәһксәмкә әһини вәрдәлар Масаллы мөһксәмкә, Әби-

ләв җардашлары мөһксәмәйә һансы гәһмәдән даһидә олдуларса, әлә орадан да бөйүк җәләб әлә чыкдылар. Иш «нәтиҗәсиз» бураһылды. Прокурор Ирсәнәб, һини вәдәи Аҗраһанбазар мөһксәмәси, орада да Әбиләв җардашлары на оһн чыкдыларса, иш әнә «нәтиҗәсиз» бураһылды. Иши көчүрдүлар Ярымды мөһксәмәси, әнә дә Әбиләв җардашлары гәлиб чыкды, орада да иш «нәтиҗәсиз», бураһылды. Прокурорлар на гәдәр мөһксәмә вәрсә һәмәсинә Әбиләвларын ишини көчүрмә фикридәдир. Умд әмдир ки, бәлкә мөһксәмәләрән бири ахырдә бир җарара кәләр.

Әбиләвларын ишә узанмада вә мөһксәмәлри кәзмәккә олсуң, сизә кимдән данышым әнә Рәшид илә Гәниәдән. Олар өз кәфәләриндәрдәр, Ара бир чәзә оларг оларын әзәфәләрдин дөйишләр. Мәсәләң, Гәни чәй бригадасында иди. Оһу ишәдән чыкәрбә гоһдулар иләччилик бригадасына. Рәшидин гәйни Маһмудәв Әрлә әнә чәй бригадасында иди, орадан көчүрүб, гоһдулар тикитиң бригадасына. (Әрләрын дәйирки ки, чәбәдән сәг-сәләмәт әһнә кәләндән сонра ки иләк партиәти үзәвүк һатгыни бирдән вәдә вә партиә биләтини алыб гоһду чибәл) Мәсәләң, Рәшидин әһәсәс Кәримов Яруда үчотчик иди. Орада һагг-һесаб ишәрини әзә чәлпәш сәләмәти ки, һәмәнин тәзәчүбәдән бәрмәгә аҗамдә гәһмәшдә. Иә олсуң, кәниндән көтүрүб гоһдулар чәй бригадасына Әбиләв җардашлары һәдә инди да Масаллы районунун Маһмудавәр кәндини Ворошин адына колхозуна әл-әлә түтүб доһаңырлар. Әдәр Масаллы тәһсиләтләриндә оһларда марәганән олса кәтсинар тәмәшаларына.

Хачмаз хэстэханасында

Хачмаза нефим гарышды, һәким чыгардым... Бахды вә деди:

—Белә вәзийәтдә йола чыхмаг олма. Бир нечә күн хэстэханада галмасыныз. Бирни пенислилин ийнәси вуралан кимн сагаларсыныз.

—Һәким нүсхә языб верди. Хэстэхана эңк вуралм ки, тәһил ярдым машины мәни аларсын. Телефонда чаваб вердиләрки: «Хэстэханада бә'зи тибб әләтләр чатышмыр, әл-аманда галмышыг, машины Губая көндәрмишк ки, кәтирсин. О бирини машинымыз да хэстэхананын гагысыны стансия дашыйыр». Гыздырмам олса да өзүмү бир төһәр хэстэхана чатдырдым. Тибб багчысы кагызларыма бахды.

—Әйләш,—деди,—бу саат һәким кәләр, бахар, кечәрсән палатая.

—Бир саатдан артыг көзләдим, хәбәр алдым ки, һәким һарадыр?

—Һайтла.

—Бәс нийә киләр?

—Хэстэхана үчүн даш көмүр кәтирбләр, бошалдырлар, һәкимләр дә тамаша эдиләр.

—Һайтә чыхым. Хәстә палтары кеймиш хейли адам машиналардан көмүр бошалдырды. Әр халат кейһәләрнин биринә яхынлаштыг хәбәр алдым:

—Багышлайын, сиз һәкимсиниз?

—Бәли, мән хэстэхананын баш һәкими Әбдүләли Әлиевәм.

—Мән дә хэстәйәм. Мүләичәйә кәлмишәм.

—Хош кәлмисән, сәфа кәтирмисән... Әввал пенчәйини чыхар, ат бир тәрафа, көтүр лапатканы чых машина, көмәк элә, көмүр бошалдым. Вахт кечир, кәрәк машиналары йола салаг.

—Ахы мән хэстәйәм.

—Һәким ишләйләрни кәстәриб деди:

—Әлә булар да хэстәдиләр. Бирин

нин гулагы агрыыр, о биринин көзүнә дәрман төкүлдәчи, сан да тез ол көмәк элә. Аталар дейиб ки, зәһмәтин чана хейри вә.

—Һәким буну дейиб әлимә бир лапатка верди, машина чыхдым. Хэстә чох иди, көмәк элиб, көмүр бошалдыг. Һәким машиналары йола салыб мәнә тәрәф дөлдү.

—Палтарларынызы дәйишин—мәдени адамә ошайгырсыныз... Кедин 6-чы палатая,—деди вә чыхыб кетди...

—Мәнә бир дәст кәйнә туйан-көйкәң, бир гыса шалвар вә дар бир пенчәк вердиләр. Буналар голтугума вуруб көзләйридик ки, янымдакы фелдшер бөйрүмү дүсмүкләди.

—На фикри кетмисең? Сюен, кейин, кәс йыхыл ят.

—Бәс чиммәйчәйм?

—Гарлаш, һаралысан?

—Бақылы.

—Дейрәм ахы, бизим ерин дәбини билмирсән. Хэстэханада су вар ки, чимсән?

—Бәс чиммәмиш палатая кирмәк олар?

—Фелдшер тәрс-тәрс үзүмә бахыб һәкимн сәсләди.

—Йоллаш Әлиев, тәзә хэстә чиммәк истәйәр.

—Бу сөзү эшидән хэстэхана ишчиләри күлүшдүләр. Һәким кәлди диггәтлә мәнә бахды.

—Бада, чиммәсэн вәчә кәлмәз?

—Хэстэханамызын калонкалары, су көмәри вә канализациясы дүз беш илдири харәб олуб. Ванна отагларында да амбар эләмишкн.

—Барә союгу су олайды, һеч олмәзсә әл-үзүмү куйлайым.

—Онда өзүңүр вер багын багына, тиндә су краны вар, су үчүн нөвбәйә дурублар, сан дөкинән ки, хэстәйәм, гонагам, сәни нөвбәсиз бурахарлар.

—Мән наалач галдым, баш үстә—дейиб һайтә чыханда Әлиев мәни дайдырды, әлимә ики бош ведрә вериб деди: —Мән өзүм багышладә, даһа кечиб, сән дә олдуң бизимки. Бу ведрәләри дә долду, әли бош гайтма.

—Әл-үзүмү юдум, ики ведрә дә су кәтирдим, мәни 6-чы палатая апардылар.

—Палатадан үфунәт ийн кәлдири, пәнчәрәләр сыныг, сувахлар төкүтүб, ер зибил... Дивар дөбиндә алты дәнә көһнә, паслы чарпайы вар иди. Мәним ерини кәстәдиләр. Фелдшер тәэччүбләнди-йими көрүб деди:

—Һә, дейәсэн хошуна кәлмир, ахы? Сәнин фикрин. Бакия кетмисән, бура Хачмаз хэстэханасыдыр.

—Һә өзчә бураны тә'мир этмирләр?

—Ким кимәдир, һәр ил тә'мир үчүн бурахылан әлли-алтмыш мин манат пул батыр...

—Бәс ятачаг нийә чиркән вә көһнәдир?

—Бу сөзүмә фелдшер чаваб вермәди. Хэстәләрәдән бирини бөйрү үстүнә чөврилиб деди:

—Гарлаш, әлә шейләрә бәна олма, дәрдин бир аз да артар, сәнә һалә ерин яхшынысы верибләр, о бирни палатары көрсән горхуб гачарсан.

—Бир нечә саат кечими хэстәләрә емәк пайланда мәнә дә вердиләр.

—Бәс гашыг вермирсиниз?

—Гашыгы, стаганы, нәлбәжини вә башга хырда-пара шейләри хэстәләрә өзләри кәтирмәлидирләр.

—Хөрәй бахдым, дуру суон дөбиндә вермишселәр үзүндәрә ойнайлар.

—Буну чаны саг адам есә хэстәләр ки!...—дәдим.

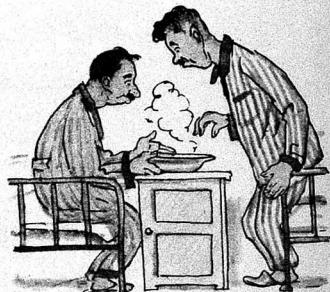
—Дүз сөздүр, дейә бир хэстә дил-

ләнди. Мән бир айдыр ки, бурадаям вермишел сулу иймәкдән чаным чәзана кәлиб. Әт, яг, суд, пендир үзүнә һәсрәтәм. Сәһәр вермишел, күнорта вермишел, ахшам вермишел.

—Кечәни бир тәһәр сәһәр эләдим, тахта битиләр мәнә өз верди иштәк вермәди. Сәһәри һәким кәлиб бахды, дәрман язды вә ташырыды ки, «аптека адам көндәр пулуңу вер, әжәр тагсарлар дәрманы алсынлар, мүләичәйә башлағ». Һәким кәләнән сонра хэстәләр мәни баша салдылар ки: «Дәрман алмаг үчүн бурахылан һәшат доггуз мин манат пулуң башына әлә даш салыблар ки, инди дәрманы хэстәләрнин өзүнә алдырылар».

—Үч-дөрд күн хэстәханада галдым, көрдүкләрим бәрәдә бир һәкимә киле-ләндәдә:

—Башына дәнүм, деди—мәни шәрә салма! Баш һәким Әбдүләли Әлиев билсе ки, мән онун гыйбатини эдирәм, мәним түкүмү дидәр.

—Һә өзчә онун барәсиндә һеч бир ерә азымырсыныз? Ичлас оlanda даншымырсыныз?—дәдим.

—Онун үзүнә сөз дәмәк олмәз, чүнки әввалдән гайда белә гоюлудуыр. Ичлас оlanda да, унача-гачана мачал вермир. Өзү ичласы ачыр, һәмия дөшү-йүр, ичласы бағлайыр, бир дә ки, кимә шикәйт эдәк? Габаглар сөһийә шө'бәсинин мүддир дә Ә. Әлиев өзү иди.

—Назирлийә язын.

—Назирлик шикәйтә бахан олсайды Ә. Әлиевин һаггында ики дөфә мәркәзи гәзәтләрдә тутарлы мәгәлә дәрч олунубдуыр, әлә о мәгәләләр чыханда тәдбир көрәрдн. Ә. Әлиев дүз беш илдири ки, бурадалыр, дүнйәлә бәсинә алдыр. Хачмазын тәрәвиз Москвалдан белә һәр ердә сатылар, амма хэстәләр памидора, мейвәчата һәсратдиләр. Яхшы багымыз вар. Хэстәләр өзләри ораны бел-дәйиб бөчәдиләр, амма ахырда онлара ки чүрүк гайсы да гисмәт олмуыр.

—Сөз бу ерә чатадә һәким әтрафа бахыб деди:

—Сәс кәлир, дейәсэн Әлиевдин, мән кетдим, амма бир даш әлдир, бир даш үстә. Билсе ки, ондан даншымышам, кәрк чамаданымы баглаам.

—Һәкимләрини вә хэстәләрнин чохусу сөһбәтчи олдуғуму билиб дәрләрәнин мәнә даншырдылар. Онларын дәрләрини эшиткәнчә яшә-яшә өз дәрдин ялдан чыхды. Ахыр ки, хэстэханадан бурахылан, фикрләшдирдим ки, Сәһийә Назирлийә кәлиб көрдүкләрини назирә даншым. Сонра фикрим дәйишим ки, назир өзү буналары билмәмиш олмәз...

ҺӨРМӘТЛИ КИРПИ!

Биз Бақыда Парк дөңкәсында ишбәйрәк. Күчәмиздә канализация борусу дуз иләрмәдәр харабә олуб. Палчыгә өз үрүмәт әлидәк күчәдәк кәмәк әлмәр. Ворошлов район коммунәлә—тәсәрууфәт шәбәси өз 265 нөмрәли зәләр ибарәси шикәйтәмизиз гулаг ардына вурур.

З. ЗЕЙНАЛОВ

КОММУНАЛ-ИЭСӘРРУФӘТ ШӘБӘСИ МУДИРИ:—Бу ил һеч, кәлән ил ядыма саларсан, бәлкә төмир әтдирдик.

Кирпи гардаш!

ӘЗИЗИМ КИРПИ!

Кәндәмизиз яшылашдырмаг үчүн хейли зәһмәт чәкмишик. Әмәли-бәшлим баг-багәт салмышыгә. Архымыз вар иди, сүтүмуз дә кәлирди. Кечән ил район тәшкәиләтләри архын сүтүкү кәсәдләр, дөдиләр канәл чәккәйәк. Биз дә мүгәзәтти оларәг бар насос кәндәридиләр ки, багәләрәмизиз сүвәрә биләк. Бу яхылардә пешман олуб насосу дә керә адылар. Инди багәтимызиз сүсүзлүдәгә янәр.

Т. һӘСНОВ

Ирәшән район. Янчы кәзди.

КИРПИ ГАРДАШ!

Чәрәк сарыдан агзымызын дады гәчәб. Бизил заводун биширдиин чәрәк я шәт, олур я да шор. Уну йәгурур чәрәк биширрәләр, буку һәмә яхыи биләр. Амма чәрәйин ичиндәк ун чыкмасы керүләмиш бир шәддәр. Бизил заводун биширдиин чәрәйин ичәрсиндәк хәлис ун чыкыр.

Ә. ҺҮСЕЙНОВ

Дәшкәрн шәһәрн.

САТЫЧЫ—чәрәйини е, унуну дә өршәтә кәсдир.

ЙОЛДАШ КИРПИ!

Бақы Советшәкин мәзлә шәбәси бизил. Бәси күчәсиндәк отәләрәмизиз алыб «Мейвәтәргәз сәтшә» ибарәсинә ыермишәр ки, ордә койәрти дүкәни ачсын.

ӘМИРОВ

«Нәсә» нәзәл чәһи-кәтәшнә сәдрә.

АҒАЧЛАР — Кәтмә көзүмдән, кәдәрән өзүмдән.

САТЫЧЫ — Футбол толумуз йәхәдур, яхшы көләмизиз вар.

ЙОЛДАШ КИРПИ!

Бәсин күчәси илә Гызыл әскәр күчәләриниң тиңиңдә, 3 нөмрәли емәкхәмәдә аг чәрәк, салаи, койәрти, шорәбә тапылдыр. Емәкхәнәниң гапысында ишә хусуси әлверчиләр базар ачмышлар.

Г. ӘЛИЕВ

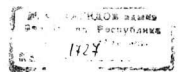

— Набабы во шөрәбә биздән, гәләк, шәйләр үчүн өзүнү вер күчәйә.

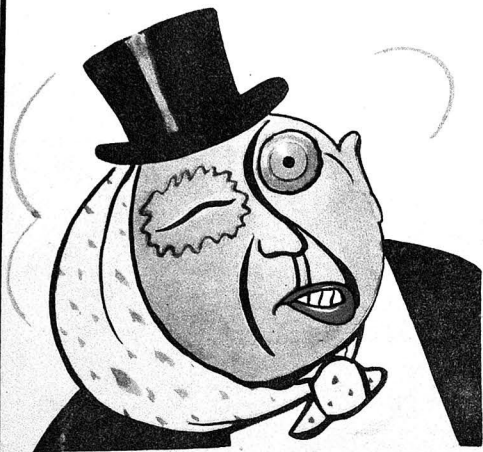
Редактор—Әвәз Сәдиг. Редакция һейәти: Сүлейман Рүстәм, Сәбит Рәһман, Сүлейман Мәликов, Кәзим КәзимҖада, Гулам Мәмәдәли, Рәза Шәһәдәд.

«Коммунист» гәзетиниң ишәри. Редакциянын адреси: Бақы, Коммунист күчәси, 11 БЗ, 4-чү гапы, 2-чи мәртәбә. Тел. 3-17-76. Абуны гыбәти: алымы 3 манат 01 01209. Сифарин № 437. Тиражи 40 000. Кәтәг формәти 70X105/16. Чәпә илмәләнниң 10/VIII-53.

Азәрбајжан ССР Мәдәниәт Нәзәрләриниң 26 комиссар зәмкә мәтәбә. Бақы, Әли Байрамов күчәси, № 3

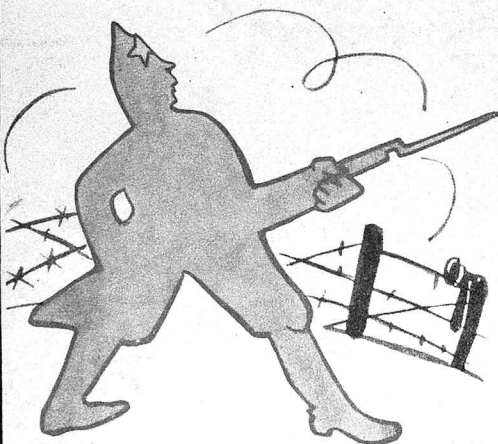
05
К/Н

Биз өзмишик капиталын бир өнкини,

Лакин ярашмаз бизе архайын олмаг.

Айыг олаг, сайыг олаг!

Чүнки капитал сагдыр хөлө.
О, ене истөйир ирели сохулмаг